

Budgetunderlag för åren 2020–2022

Mer film till fler kräver fortfarande fler röster

I budgetunderlaget för perioden 2019–2021 föreslog vi en satsning på nya röster inom filmen. Ingenting har hänt från vårt perspektiv som inte ger oss anledning att påminna om satsningen, tvärtom. Vi har ett parlamentariskt läge som lett till blocköverskridande överenskommelser av en anledning och vi ser i andra länder i vår europeiska närhet hur kulturpolitik används för att styra och begränsa kulturlivet för vissa politiska syften. I ett sådant läge är det än viktigare att möta med en stark kulturpolitik som värnar mångfalden och friheten av det kulturella uttrycket. Vår satsning är en satsning på demokrati och kulturens kraft, med nedanstående argumentation.

Svensk film har aldrig stått så stark och varit så framgångsrik som under de senaste åren. 2017 var ett historiskt filmår och 2018 har fortsatt i samma spår. Filmen *Gräns* belönades med Un Certain Regard vid filmfestivalen i Cannes och under hösten 2018 dominerades kritikernas topplistor av svensk film. *Gräns*, *Goliat*, *Rekonstruktion Utøya* och *Flotten* med fler hade alla höga betygssnitt och filmer som *Ted – för kärlekens skull*, *Solsidan*, *LasseMajas Detektivbyrå*, *Tårtgeneralen* och *Sune vs Sune* nådde en stor biopublik. Svensk film har höga snittbetyg, uppvisar jämställdhet och får många internationella utmärkelser. Världen pratar om svensk film, köper svensk film (30 långa filmer såldes till 100 länder under 2017, och 31 filmer 2018) och uppmärksammar svensk film som aldrig förr. Vid sidan av det bjuds vi från Filminstitutet in till alla hörn av världen för att prata om hur vi arbetat så framgångsrikt med jämställdhet. Svensk film har blivit ett varumärke. Filmvärlden i Sverige visar en både hög ambition och hög kreativ höjd. Just nu har därför svensk filmbransch ett gott självförtroende, allt kan vara möjligt.

Men. Inte för alla.

Sverige är ett delat land. Det finns klyftor mellan innerstad och förorter, mellan stad och landsbygd och mellan norr och söder. Vi är ett land som kämpar med att få ihop bilderna av Sverige, som inte är eller kan vara en enda bild, men som tillsammans lägger pusslet av vad det är att vara svensk och vad det är att vara människa. Film har en unik förmåga att hjälpa individer att förstå sig själva, men också att förstå varandra. För att kunna känna igen sig, och kunna spegla sig, måste filmen spegla hela samhället och alla människor. Där är inte svensk film än av flera skäl.

För bara några få år sedan gavs 75 procent av alla stöd till män, oftast bosatta i innerstaden i storstäder och utan rötter från utomnordiska länder. Idag fördelas stöden lika

till könen över tid, men det är fortfarande en brist på filmskapare som kommer från förorter, från andra länder, från mindre städer eller glesbygd. Filmproduktionen är till vissa delar utspridd i landet via de regionala produktionscentrumen i Västra Götaland, Norrbotten och Skåne. Majoriteten av produktionerna sker i Stockholm och Göteborg, och de allra flesta görs av människor som gått den etablerade vägen via filmskolorna i Stockholm, Göteborg eller Köpenhamn.

De etablerade utbildningsvägarna har till stor del misslyckats i att vara relevanta för alla potentiella filmskapare som kan fördjupa och bredda perspektiven. Det är på utbildningarna som grunden till framtidens filmer läggs. Det behövs en förnyelse för att inte kommande filmer ska skildra samma livsberättelser som vi alltid sett, och att inte de som redan kände sig utanför i samhället om och om igen ska få bekräftat på filmduken att de inte finns.

Det är en fara när ett samhälle inte lyckas inkludera alla sina medborgare. Den som inte känner sig inkluderad riskerar att välja annan inkludering, de riskerar att välja att ansluta sig till parallella samhällsgrupper som inte röstar och som inte respekterar en rättsstat.

Det ska naturligtvis mycket till för att bryta den segregering som sker i vårt samhälle idag, men i arbetet behövs att alla krafter jobbar gemensamt mot samma mål. Vikten av film- och rörlig bildkunnighet är idag att jämföra med läs- och skrivkunnighet, det är både ett starkt uttrycksmedel, men det är också så vi kommunicerar och det är därmed en viktig kugge i hela maskineriet av insatser. För att det ska bli verklighet behövs dock en satsning som går utöver det vi gör och har finansiering för idag.

Den framgångsvåg som svensk film just nu rider på ger utrymme och kraft till en sådan satsning. Om Sverige skulle komma med en ny generation röster till en förväntansfull internationell marknad är vi övertygade om att det svenska filmundret ytterligare skulle kunna stärkas och bredda sin position. Självklart finns ingen garanti, men om satsningen kommer nu har vi en chans både att slå världen med ny häpnad och samtidigt få nationell spridning av nya perspektiv på vad det innebär att vara människa i Sverige.

Vi föreslår en satsning på 60 miljoner om året i fem år för att nå nya berättarröster i hela landet. Eftersom många står så långt ifrån den professionella branschen krävs ett systematiskt arbete för att hitta dessa och utveckla och slutligen producera de nya filmerna. Mot bakgrund av tidigare erfarenheter med vårt jämställdhetsarbete tror vi att det är fullt möjligt att efter fem år se effekterna av en sådan satsning.

2010 fick Filminstitutet särskilda medel för att öka jämställdheten i filmbranschen genom stöd till unga kvinnliga filmskapare. Stödet (sammanlagt 7,7 mkr) skulle bland annat gå till nätverksbyggande och utveckling inom växthusverksamhet. Rekryteringen behövde

breddas och kvinnor nås på ett tidigt stadium. Redovisningar, rapporter och samtal med kvinnor som deltagit i de olika programmen visar att den 5-åriga satsningen har varit lyckad. De regionala projekten har gjort skillnad för det strategiska arbetet för jämställdhet på regional nivå, men pekar också på att det finns behov av mer finansiering och att bredda fokus för att få in fler talanger. Även om satsningen 2010–2014 bara gällde unga kvinnor så kan mycket lärdom dras.

Satsningarna har haft betydelse i flera regioner för den fortsatta utbyggnaden av växthus- och talangsatsningar, men regionerna hade vid tiden för satsningen inte beredskap och möjligheter att axla hela det ekonomiska ansvaret för den fortsatta framtiden för alla projekten. Detta är en erfarenhet vi tar med oss inför en ny satsning. Idag, med den statliga filmpolitiken, är förutsättningarna för ett regionalt filmpolitiskt ansvarstagande bättre, vilket toppmötet i Göteborg i januari i år är ett exempel på.

Att ge barn och unga i hela landet, även de som annars inte möter olika kulturella uttryck, möjlighet till eget skapande sker idag främst via kulturskola, skola och fritidsverksamhet, men därefter finns inte samma demokratiska möjlighet att nås av och ta del av filmens värld. Det första steget som behöver tas är att utöka de växthusprojekt som finns regionalt. De får idag inte medel via Filminstitutet utan via kultursamverkansmodellen. Samverkansmodellens medel är begränsade och i den utredning om effekterna av kultursamverkansmodellen som gjorts har det visat sig att filmen har förlorat i relation till andra kulturformer¹. Med hjälp av de regionala filmverksamheterna kan nya metoder användas för att hitta de unga, eller nyanlända, som varken har föräldrar som själva gått filmskola eller som aldrig hört talas om Svenska Filminstitutet. Pengarna kan fördelas så att de når hela landet.

Nästa steg är den talangutveckling som sker både nationellt och regionalt. I Sverige finns fyra produktionscentra och 19 regionala filmverksamheter som alla i olika grad arbetar med att utveckla de mest intressanta talangerna som kommer fram ur olika regionala växthusprojekt, eller annan filmverksamhet, som de regionala filmverksamheterna arbetar med. Genom den nationella talangsatsning som Filminstitutet lanserade vid stödomläggningen 2018 ingår idéer på satsningar för att ge talanger kunskap och nationella nätverk och bättre förutsättningar att klara klivet från amatör till professionell nivå. Inom ramen för rådande finansiering finns inga resurser för att särskilt rikta pengar för att stärka basen av nya berättare. Satsningen skulle ge oss möjlighet att genomföra särskilda utlysningar som kan riktas specifikt till en breddad rekryteringsbas i hela landet.

¹ Kultursamverkan för ett Sverige som håller ihop – Framtida inriktning och utvecklingsmöjligheter för kultursamverkansmodellen, Ds 2017:8

Men även inom ramen för den ordinarie verksamheten på Filminstitutet, där stöd fördelas till en professionell filmbransch, behövs nya resurser för att särskilt ge nya filmare en chans att både göra sina debutfilmer och kunna komma vidare. Det kräver nya resurser för konsulenterna att fördela, och för att realisera projekten krävs också att ett produktionsbolag är inkopplat så att det säkerställs att filmen både får en slutlig form och att den når en publik.

Parallellt med denna satsning hoppas vi att det förslag till produktionsrabatter, som Tillväxtverket rekommenderar regeringen att införa, blir verklighet². Genom möjlighet att locka internationella produktioner till regionerna skapas naturliga läromiljöer för nya talanger.

Vi tror också att en satsning skulle bidra till en levande biografkultur i hela landet. Idag kämpar många biografer på mindre orter med att överleva efter den nya biomomsen. Biografen är en viktig mötesplats, och ett viktigt inslag i en levande ort. Priskänsligheten hos publiken och möjligheten att kunna kompensera den höjda momsen med ett högre pris varierar stort mellan olika orter. I storstäderna har biograferna kunnat höja priset så mycket att marginalerna inte försämrats i lika hög grad. Men för många biografer med betydligt mindre publikunderlag ser verkligheten annorlunda ut, den potentiella publiken är mindre och betalningskapaciteten är dessutom lägre. Under 2018 har det generella biogåendet, liksom i stora delar av övriga Europa, gått ned ytterligare, vilket slår hårt på små marginaler. Orsakerna till det minskade biogåendet är inte en trend i hur vi ser film, utan beror på flera faktorer, till exempel har det saknats amerikanska och svenska storfilmer. Filmer som *Ted – för kärlekens skull* och *Solsidan* har setts av runt 400 000 biobesökare. Det är bra, men det räcker inte. Vi behöver fler filmer med hög kvalitet och hög relevans som når ut till alla som bor i Sverige. Svensk film har en stor publik utanför storstäderna, men fortfarande finns det många som aldrig går på bio eller ser svensk film.

Filmer som upplevs som relevanta publikt når ut och har potential att skapa gemensamma referenser, väcka nya insikter, bredda perspektiven och öka förståelsen för andra människor. En film kan också öka kännedomen om en ort som i sin tur kan generera vinster för andra näringar än film. Filmer som *Amatörer* som spelades in i Svenljunga och *Goliat* som spelades in i Norrköping är exempel på skildringar med perspektiv som bidrar till ett utbud med mångfald. Men för att svensk film på riktigt ska vara relevant för de svenska medborgarna behöver vi bredda perspektiven med upphovspersoner med olika bakgrund, referenser och levnadshistorier. Vi tror att det finns publik som idag inte ser svensk film och talanger att utveckla som skulle kunna bidra till både nya ämnen och tematik och till mera gemensamma upplevelser på film.

² Fler filminspelningar till Sverige – genom stärkta konkurrensvillkor för internationell filmproduktion, rapport Tillväxtverket 2017

Efter fem år kan en utvärdering utvisa om det blev fler filmskapare som också fått en chans att etablera sig. För att lära sig filmskapande krävs erfarenhet och vana. Av de stora och framgångsrika filmerna görs bara en handfull av debutanter, de allra flesta behöver göra fler filmer för att nå en stor publik och bli vald till de finaste festivalerna. Vårt mål är att Sverige också ska bli känt för sin mångfald och sina levande biografier i hela landet.

Därför äskar Filminstitutet som en särskild satsning 60 miljoner kronor per år under fem år för att genom utveckling, produktion och spridning få fram nya röster inom den svenska filmen för en bredare publik.

Produktionsincitament

Regeringen gav 2016 i uppdrag till Tillväxtverket att i samverkan med Filminstitutet utreda produktionsincitament för filminspelningar. Uppdraget redovisades i rapporten Fler filminspelningar till Sverige – genom stärkta konkurrensvillkor för internationell filmproduktion³. Frågan har sedan dess diskuterats livligt och det synes finnas en genomgående samsyn om att någon form av produktionsincitament behövs. Sedan Polen nyligen införde produktionsrabatter är det endast Danmark och Sverige som inte kan erbjuda rabatter. Det ger Sverige en mycket dålig förhandlingssitt i relation till såväl filmproduktioner i andra länder som till den inhemska filmproduktionen, som på grund av rabatter i andra länder lockas att förlägga sina inspelningar där. Vi vill återigen påminna om att det är av yttersta vikt att införandet av produktionsincitament inte dröjer.

Eurimages 2020

Europarådets samproduktionsfond Eurimages håller årligen möten vid fyra olika tillfällen. Mötesplats alternerar inom de 39 olika medlemsländerna. Under 2020 planeras ett av fondens arbets- och styrelsemötestillfällen hållas i Sverige. Det är första gången sedan 2010 som Sverige står som värdnation och det är därmed en stor begivenhet. Ett stort fokus kommer också vara på samtliga länders jämställdhetsarbete och det svenska initiativet som internationellt lanserats som 50/50 by 2020, ett evenemang som kommer kräva särskild hantering och organisation. Ett 40-tal delegater kommer till Sverige och mötet pågår i en vecka i juni 2020. Till mötet ingår att värdlandet ihop med Eurimages bjuder in till en middag med nyckelpersoner från värdlandets filmbransch och kulturliv. Kostnaden för mötet är av engångskaraktär och beräknas uppgå till 500 000 kronor. Med

3

<https://tillvaxtverket.se/download/18.7cd998ab16055bf5c405221c/1513782089318/Fler%20filminspelningar%20till%20Sverige.pdf>

anledning av denna extraordinära händelse äskar Filminstitutet 500 000 kronor för 2020 för att kunna arrangera och stå som värdnation för mötet.

Tillgänglig Bio

År 2011 gav regeringen i uppdrag till Filminstitutet och Post- och telestyrelsen (PTS) att utveckla den sändnings- och mottagningsutrustning som krävs för att film på bio ska kunna vara tillgänglig för alla. Uppdraget Tillgänglig Bio slutredovisades 2013⁴. Filminstitutet har inget formellt uppdrag att förvalta och utveckla den tekniska lösningen för Tillgänglig Bio, men har ändå tagit den rollen, för att uppnå det övergripande målet att öka tillgängligheten till film för personer med funktionsnedsättning. Det var också en rimlig konsekvens efter de avslutade regeringsuppdragen, att Filminstitutet med sin kompetens om både film och tillgänglighet skulle bli ansvarig för den fortsatta driften av den teknik man varit med om att utveckla. Att utveckla teknik och applikationer är dock inte en kärnverksamhet för Filminstitutet. För att säkerställa långsiktig finansiering, drift och utveckling av Tillgänglig Bio skulle det vara en fördel om Kulturdepartementet formulerade ett särskilt uppdrag. Uppdraget kan riktas till Filminstitutet, eller om man så önskar, till annan myndighet.

Det finns flera fördelar med ett tydligt och långsiktigt uppdrag om Tillgänglig Bio. Det skulle finnas en öronmärkt finansiering, projektet skulle bli tydligt och synligt och lyftas in i organisationens kärnverksamhet, man skulle kunna knyta personal med rätt kompetens till verksamheten och utvecklingen av teknik och applikationer skulle löpande vara prioriterad. Resultatet skulle bli en mer driftssäker och användarvänlig teknik, vilket i sin tur förmodligen skulle leda till ett ökat antal brukare. Därmed skulle också tillgängligheten till film för personer med funktionsnedsättning öka.

Analog film – vårt kulturarv

Under 2018 har Filminstitutet genomfört två utredningar på uppdrag av Kulturdepartementet. Bakgrunden till dessa finns i propositionen *Kulturarvspolitik* (proposition 2016/17:116) där regeringen framhöll behovet av en samordnad infrastruktur för bevarande och digitalisering av analog film. Filminstitutet bedömdes ha goda förutsättningar att utgöra ett centrum för bevarande, och gavs i uppdrag att undersöka hur ett samlat ansvar skulle kunna utformas. De bägge utredningarna handlar om hur Filminstitutets unika kunnande inom analog film kan utvecklas och tillgängliggöras.

⁴ https://www.filminstitutet.se/globalassets/_dokument/regeringsuppdrag/tillganglig-bio-slutrapport-.pdf

Den första utredningen, *Svenska Filminstitutets filmarkiv som centrum för bevarande av analog film*, föreslår hur ett samlat ansvar för bevarande av analog film kan utformas. Den andra *Digitalisering av audiovisuella samlingar*, framtagen tillsammans med Kungliga biblioteket (KB), lämnar förslag på hur ökad samverkan kan effektivisera digitalisering av audiovisuellt material.

Utredningarna har gått igenom behov och önskemål hos de nationella audiovisuella arkiven och konstaterar att analogt filmmaterial bevaras hos en mängd olika institutioner. Störst mängd film finns hos Filminstitutet, Sveriges Television (SVT), KB och Riksarkivet. Med undantag av Filminstitutet är det i dagsläget ingen institution i Sverige som uppfyller internationell best practice för bevarande av analog film. Det rör sig om mycket olika typer av innehåll – allt från kända spelfilmer till företagsfilm, nyhetsinslag och dokumentation av dragning av järnvägsspår. De analoga filmerna bevaras också av många olika skäl – av konstnärliga skäl, av produktionsskäl, eller för att de är allmänna handlingar. Det de har gemensamt är materialets fysiska förutsättningar och behovet av en korrekt bevarandemetod.

Att fortsätta som idag kommer leda till att material förstörs, att kunnande kring hantering av film minskar ännu mer och att många som har analog film inte kan få hjälp med den. Den totala samhällsekonomiska kostnaden för bevarande blir onödigt hög eftersom dubbelarbete sker kring bevarande av identiskt material och genom att individuella lösningar tas fram. Nu är också en bra tidpunkt att göra något eftersom det inte nyproduceras mycket mer analog film. Här skiljer sig filmen från många andra typer av föremål och material som bevaras i arkiv och museer: mängden är mer överblickbar.

Det finns också ett grundläggande ekonomiskt argument för ett gott bevarande av den analoga filmen: då håller den, och vi hamnar inte i den situation som vi nu är i med magnetband. Rätt bevarade kommer de analoga filmerna inte att behöva räddas längre fram.

Filminstitutet, som har de bästa förutsättningarna för att få ett nationellt ansvar inom området, bör därför få ett tydligt uppdrag och åtagande att driva och framtidssäkra filmarkivet som ett nationellt centrum för analog film, i analogi med hur andra typer av kulturhistoriskt värdefullt material bevaras. I denna roll ska Filminstitutet upprätthålla lokaler, utrustning och kompetens för och inom bevarandet av analog film liksom högkvalitativ digitalisering av densamma. Centrets resurser ska vara tillgängliga primärt för allmänna institutioner på nationell, regional och lokal nivå, men även för enskilda aktörer såsom filmskapare, företag och föreningar som innehar unik film. Eftersom flera av de institutioner som medverkat i utredningarna uppger att

deras samlingar med analog film inte prioriteras är det rimligt att anta att dessa inte heller har några större kostnader kopplade till detta idag. Om Filminstitutets tjänster såsom centrum för bevarande av analog film enbart skulle vara tillgängliga mot betalning skulle detta innebära att institutionerna skulle få en kostnad där sådan inte funnits och för material som de dessutom redan nedprioriterar. Sannolikt är då att ingenting skulle ske och materialet skulle fortsätta att förvaras eller användas på ett destruktivt sätt. Att resurserna är tillgängliga utan någon större kostnad för de som utnyttjar dem kan därför vara avgörande och innebär därmed en utökad kostnad för staten.

Filminstitutet välkomnar att Riksarkivet är i färd med att ta fram en RA-FS för bevarande av analog film som motsvarar internationell best practice och sedan i sin roll som tillsynsmyndighet följer upp denna. Även om RA-FS enbart omfattar allmänna handlingar och de arkiv som faller under Riksarkivets ansvarsområde kommer Riksarkivets nya RA-FS på området att kunna användas för fler organisationer. Berörda institutioner kan då antingen anpassa sin egen förvaring av analog film efter RA-FS, alternativt flytta filmerna till arkivlokaler som uppfyller kraven. I rollen som centrum för bevarande av analog film skulle Filminstitutets filmarkiv vara en naturlig sådan plats. Överföring skulle kunna ske såsom donation, deposition eller mot betalning. Om material doneras till det analoga centret, och därmed staten, övergår ansvar och därmed kostnader för materialet till Filminstitutet. Vid deposition kan arkivet ta ut viss kostnadsersättning och om lokaler uthyrs överförs kostnaden helt till den som förvarar materialet där.

Ett utökat ansvar för den analoga filmen i Sverige förutsätter således ett utökat anslag för Filminstitutet. Det är dock omöjligt att i nuläget säga hur stort detta anslag bör vara. Det mest akuta behovet av filmbevarande finns hos SVT i och med att de har ett mycket stort filmarkiv med till stor del unikt material som under lång tid förvarats i lokaler som inte uppfyller internationell best practice. Viss del av materialet är skadat och det är mycket sannolikt att läget kommer att försämrats ytterligare de kommande åren. En plan för hur SVT:s analoga filmarkiv kan räddas skulle därför kunna fungera som en pilot för Filminstitutets filmarkiv som centrum för bevarande av analog film.

Filminstitutet skulle välkomna att SVT och Filminstitutet får i gemensamt uppdrag att utreda förutsättningarna för att fysiskt överföra tv-arkivet till ett analogt bevarandecentrum hos Filminstitutet. Detta är en utredning som bör kunna utföras med befintliga resurser, men som kommer resultera i ett äskande för det nya nationella uppdraget, ett äskande som kan anpassas efter skiftande behov och vägleda hur medel kopplade till analog film ska säkras över tid.

Kompensation för pris- och löneomräkning

Det två första åren har gått med en ny filmpolitik. Efter hårt arbete har organisationen implementerat ett nytt ekonomisystem och ett utökat ärendehanteringssystem samt implementerat en ny stödordning för att höja kvaliteten ytterligare på den film som får stöd. Vi har också startat fyra råd, råd med höga förväntningar på medbestämmande och tid.

Arbetet går bra, men arbetsmiljön har tidvis varit hårt pressad. Bara tack vare en lojal och stark organisation har vi lyckats prestera vad vi gjort de senaste två åren. Under 2019 kommer fokus ligga på att få den interna arbetsmiljön att innebära en acceptabel belastning. Utöver det hårda tryck som kommer både från omvärld och från förändringar på grund av den nya filmpolitiken - där bristen på biografstatistik ställer ytterligare krav på personalen - påverkar det mycket negativt att vi fortfarande inte får löneomräkning. Det statliga anslaget till filmkulturell verksamhet har legat på samma nivå sedan år 2006. Den indexuppräkningsregel som i regel gäller för statliga myndigheter gäller inte för Filminstitutet. Utöver detta har filmbranschen en kraftigare löneglidning än andra kulturbranscher, både på grund av att svenska filmproduktioner ofta söker sig utomlands för att ta del av andra länders skatterabatter vilket gör att svenska filmarbetare inte blir fler och på grund av dramaseriernas ökning i såväl de traditionella tv-kanalerna som strömningstjänster som Netflix, HBO och Viaplay som tar en stor del av filmarbetsmarknaden. Personal från Filminstitutet har rekryterats till produktionsvärlden som lockat med högre löner. Under 2018 rekryterades tre konsulenter från Filminstitutet till produktionsbolag, vilket innebar att stödgivningen blev lidande. Även på chefsnivå har lönenivån behövt höjas för att attrahera kompetenta nyckelpersoner. Nyckelpositioner måste följa marknaden och därmed har den allmänna lönenivån på Filminstitutet behövt höjas.

Löneuppräkningsregler tär på våra verksamhets- och stödmedel. Om vi dessutom ska kunna följa de centrala kollektivavtalen urholkas stödresurserna ytterligare. Liksom tidigare år begär Filminstitutet därför kompensation för pris- och löneomräkning.

Filminstitutet har tillsammans med de lokala fackklubbarna samlat in extern lönestatistik i samband med de senaste årens lönerevisioner. Statistiken visar att Filminstitutet i genomsnitt har en lägre lönenivå jämfört med lönestatistik från SCB, Almega samt fackförbunden ST och SACO/DIK. Vad gäller den genomsnittliga skillnaden hos specialistorganisationer inom kulturområdet på nationell nivå (Statens Kulturråd, Riksantikvarieämbetet, KB, Svenska Institutet, Musik- och teaterbiblioteket vid Musikverket samt Riksdagsbiblioteket) är skillnaden i lönenivå ännu större. Ur ett personalpolitiskt perspektiv och med tanke på organisationens möjlighet att över tid upprätthålla en tillräcklig kompetensnivå hos personalen är det av största vikt att detta

åtgärdas. För att det ska bli möjligt är det angeläget att Filminstitutets anslag i framtiden kompenseras för pris- och löneomräkning.

Ökat administrationsavdrag

För anslagspost ap. 1 Statsbidrag till film i regleringsbrevet får Filminstitutet använda högst 7 procent till administrativa kostnader. Vi kan redan nu se att vi till nästa år inte kommer att kunna klara kravet i och med den löneglidning som vi beskrivit ovan och vi har inte heller för 2018 kunnat klara kravet utan att lägga kostnader som t.ex. rekrytering, friskvård, hälsovård och utbildning utanför anslaget. Vi har under 2018 haft väsentligt ökade rekryteringskostnader inom stödhanteringen i samband med att nyckelpersoner i förtid lockats till den kommersiella branschen. I det underlag som lämnades till Kulturdepartementet 2016 inför omställningen till helstatligt finansierad filmpolitik angav Filminstitutet att administrationen för fördelning av stöd uppskattades till 26 mkr och att i den summan ingick inte övriga administrativa kostnader, såsom IT, ekonomi, HR, juridik, kommunikation m.m.⁵. Vid den tiden kunde vi inte förutse den löneglidning som sedan dess skett. Ett mer rimligt administrativt tak är därför 9 procent, detta under förutsättning att vi klarar oss med befintlig personal. Med en ökning av det administrativa taket har vi också möjlighet att hantera kostnader som rör stödhanteringen utan att det belastar Filminstitutets övriga verksamhet.

Sammanfattning åskanden

Filminstitutets åskanden för perioden 2020–2022, utöver befintliga medel, framgår av följande tabell:

Verksamhet (beloppen anges i Mkr)	2020	2021	2022
Stöd till regional växthusverksamhet	25	20	20
Talangutveckling nationellt och regionalt	25	24	18
Stöd till utveckling och produktion	10	16	22
Eurimages 2020	0,5		
Summa:	60,5 Mkr	60 Mkr	60 Mkr

Därutöver begär Filminstitutet kompensation för pris- och löneomräkning.

⁵ Skrivelse av den 3 oktober 2016 dnr Ku2016/01306/MF Angående begäran om underlag inför regeringens beslut om den övergripande ekonomiska fördelningen av anslag 10:1 Filmstöd för 2017

I riktlinjerna för budgetåret 2019 avseende statens bidrag till Stiftelsen Svenska Filminstitutet framhålls att om förslag läggs fram som beräknas leda till ökade kostnader för staten bör Filminstitutet redovisa förslag till åtgärder inom den egna verksamheten som leder till motsvarande minskning av kostnaderna. Det får därför slutligen understrykas att det är Filminstitutets uppfattning att det inte är möjligt att lägga förslag om minskning av kostnaderna utan att ambitionsnivån minskar inom nuvarande verksamhetsområden.

Stockholm den 22 februari 2019

För Stiftelsen Svenska Filminstitutet

Anna Serner
VD